

DYSLEXIEPROTOCOL

Inleiding

Kinderen met dyslexie hebben problemen met lezen en/of spelling. Ze lezen vaak langzamer dan anderen en maken veel lees- en schrijffouten. Soms is dit al aan het begin van de basisschool te merken, maar soms uiten deze problemen zich pas later omdat de leerling lange tijd heeft kunnen compenseren vanuit zijn sterke kanten.

Er is veel onderzoek gedaan naar dyslexie en het blijkt dat het vaak in de familie zit en vaker voorkomt bij jongens dan bij meisjes.

Bij kinderen met dyslexie blijft het lezen en schrijven veel moeite kosten omdat het proces niet is geautomatiseerd. Ook op andere gebieden kunnen zij deze automatiseringsproblemen ervaren. Zo kan het aanleren van nieuwe dingen extra veel tijd kosten en kost het hoofdrekenen relatief veel moeite. Geleerde vaardigheden verslechteren vaak snel als ze niet meer geoefend worden. Ook meerdere dingen tegelijkertijd doen gaat moeilijk omdat elk onderdeel afzonderlijk al veel moeite kost. Neem als voorbeeld een dictee: een kind moet luisteren, de zin onthouden, spellingregels toepassen, het woordbeeld oproepen, de zin opschrijven en dat in een korte tijd.

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau. (Stichting dyslexie Nederland 2008)

Bij leerlingen met dyslexie is het lees/spellingsprobleem hardnekkig, wat door middel van herhaalde toets afname over een langere periode moet worden aangetoond. Voor de vaststelling van dyslexie kan nooit worden volstaan met een eenmalige afname.

Hardnekkigheid blijkt als extra, planmatige en intensieve didactische maatregelen en remediërende inspanningen nauwelijks leiden tot een verbetering van de lees/spellingsvaardigheden. We spreken dan van didactische resistentie.

Didactische resistentie kan worden aangetoond wanneer een leerling nauwelijks vooruitgang boekt op genormeerde toetsen gedurende tenminste een half jaar intensieve begeleiding (twee interventieperioden van elk minimaal 12 effectieve weken). Onder intensieve begeleiding verstaan we tenminste drie keer per week 20 minuten extra begeleiding volgend een planmatige effectief gebleken aanpak.

Sommige leerlingen lopen hun achterstand in na een periode van intensieve begeleiding. Bij leerlingen met dyslexie blijft er altijd een zekere achterstand bestaan, ook na systematische hulp: dyslexie gaat nooit helemaal over!

Dyslexie wordt vastgesteld door psychologen en orthopedagogen met een erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek.

Leerkrachten op school spelen echter een cruciale rol in de onderkenning. Zij kunnen aanhoudende achterstanden op lees- en spellinggebied waarnemen door regelmatig genormeerde

toetsen af te nemen, te observeren en de begeleiding die een leerling tussen de meetmomenten krijgt, vorm te geven en te evalueren.

Wanneer een gedegen aanpak op school niet het beoogde resultaat oplevert, dan kunnen school en ouders besluiten om een onderzoek naar dyslexie te starten. De ouders (en niet de school) nemen dan contact op met een orthopedagoog/psycholoog en deze zal op basis van de informatie van de ouders en de school bepalen of er voldoende aanleiding is om een psychodiagnostisch onderzoek uit te voeren.

Als onderzoek wordt gedaan, dan zal de specialist op basis van de onderzoeksresultaten een advies uitbrengen aan de school over de begeleiding van de leerling. In goed overleg met de ouders en de school kan in sommige gevallen ook worden gekozen voor een periode van specialistische hulp.

Sinds 1 januari 2009 is de vergoedingsregeling dyslexie van kracht. Diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie zijn in het basispakket van de zorgverzekering opgenomen. Als uit onderzoek blijkt dat er geen sprake is van ernstige dyslexie, dan wordt het onderzoek wel vergoed, maar komt de leerling niet in aanmerking voor vergoede behandeling.

Wanneer adviseren wij ouders een dyslexieaanvraag:

De leerkracht/intern begeleider kunnen het vermoeden van ernstige dyslexie onderbouwen met een leesdossier waaruit blijkt dat er duidelijk sprake is van een (ernstige) achterstand en een didactische resistentie.

In alle groepen op de Bongerd is het protocol "Leesproblemen en Dyslexie" ingevoerd. We toetsen alle leerlingen volgens het protocol en noteren de interventies in het groepsplan van Technisch lezen.

Bij een kind dat vermoedelijk dyslexie heeft, is het belangrijk dat er zeer intensief geredieerd wordt (tenminste een half jaar drie maal per week 20 minuten, individueel of in een kleine groep). Zowel voor lezen als spelling worden daarvoor plannen opgesteld en uitgevoerd. Deze zijn soms geïntegreerd in het groepsplan, als sterleerling-aanpak, soms wordt er een individueel handelingsplan gemaakt. Dit gebeurt altijd in samenspraak met leerkracht en intern begeleider. Pas wanneer er met deze intensieve begeleiding geen vooruitgang tot stand komt, komt de leerling in aanmerking voor een dyslexieonderzoek.

We mogen een leerling in het kader van de vergoedingsregeling pas doorsturen wanneer hij volgens de norm tot de zwakste 10% op lezen behoort of wanneer hij tot de zwakste 16% op lezen en de zwakste 10% op spelling gerekend kan worden.

Voor De Bongerd betekent dit concreet dat leerlingen met 3 achtereenvolgende EEE of EDE of DEE scores op lezen (getoetst met de DMT: Drie Minuten Toets) en leerlingen met een lage D-score op lezen en een E-score op spellen, mits vastgesteld op minimaal drie opeenvolgende meetmomenten en na aanbod van extra begeleiding- doorgestuurd kunnen worden naar de zorg.